

Co-funded by the
European Union

Budżet Unii Europejskiej, a zrównoważony rozwój

Dr Anna Wójtowicz

Katedra Unii Europejskiej im. J. Monneta, Kolegium Ekonomiczno-Społeczne, SGH w Warszawie

Budżet UE

Jest planem sporządzanym na okres jednego roku

Obejmuje dochody i wydatki związane z prowadzeniem i koordynacją polityk wspólnotowych, programów pomocowych i z administracją

Jest sporządzany w walucie europejskiej, czyli euro

Wieloletnie ramy finansowe

- Najważniejszy plan finansowy UE
- Określa kwoty rocznych pułapów środków na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków (odpowiadają głównym sektorom gospodarki UE) oraz roczne pułapy środków na płatności

Wieloletnie ramy finansowe (art. 312 TFUE)

Mają na celu zapewnienie dokonywania wydatków UE:

- w sposób usystematyzowany
  - W granicach jej zasobów własnych
  - Zgodnie z celami jej polityki
-

Procedura uchwalania budżetu

- Zob. Jak przyjmowany jest budżet UE? https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/how-eu-budget-adopted_pl
-

Wykonywanie budżetu UE

- KE wykonuje budżet we współpracy z państwami członkowskimi, na własną odpowiedzialność i w granicach przyznanych środków, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.
  - KE przedkłada corocznie PE i Radzie rozliczenie za poprzedni rok budżetowy, odnoszące się do wykonania budżetu.
-

Kontrola budżetu UE

- Wykonanie rocznego budżetu UE jest weryfikowane w procedurze absolutorium budżetowego.
- Absolutorium z wykonania budżetu udziela **Parlament Europejski** Komisji na podstawie zalecenia Rady.

W tym celu Rada analizuje:

- dokumenty przedstawione przez KE: rachunki UE za dany rok budżetowy, sprawozdanie finansowe
  - Dokumenty przedstawione przez **Europejski Trybunał Obrachunkowy**: Sprawozdanie wraz z odpowiedziami kontrolowanych instytucji na uwagi Trybunału Obrachunkowego
-

Zasady budżetowe

- Zasada jedności
- Zasada rzetelności budżetowej
- Zasada jednoroczności
- Zasada równowagi
- Zasada jednostki rozliczeniowej
- Zasada uniwersalności
- Zasada specyfikacji
- Zasada należytego zarządzania finansami
- Zasada przejrzystości

Zasada jedności

- wszystkie dochody i wydatki powinny być ujęte w budżecie ogólnym, stanowiącym jednolity dokument

Zasada rzetelności budżetowej

- od budżetu Unii wymaga się, a by wykazywał całość operacji wewnętrznych i zewnętrznych UE, czyli był rzetelny.
- Nie pobiera się dochodów ani nie dokonuje wydatków, jeśli nie są zapisane w budżecie

Zasada jednoroczności

- budżet jest sporządzany na okres jednego roku budżetowego, co w praktyce oznacza jeden rok kalendarzowy
-

Zasada równowagi

- Dochody i środki na płatności muszą znajdować się w równowadze, zatem wykluczone jest istnienie deficytu
- W celu zapewnienia dyscypliny budżetowej Unia nie przyjmuje żadnego aktu, który może mieć istotny wpływ na budżet, bez zapewnienia możliwości finansowania wydatków wynikających z takiego aktu w granicach zasobów własnych Unii i z uwzględnieniem wieloletnich ram finansowych.

Zasada jednostki rozliczeniowej

- ustala walutę, w której sporządza się i wykonuje budżet oraz prezentuje sprawozdania rachunkowe – walutą tą jest euro
-

Zasada uniwersalności

- Konkretny dochody budżetowe nie powinny być przypisywane do konkretnych wydatków.
-

Zasada specyfikacji

- Każdy wydatek musi mieć swoje określone przeznaczenie, a środki przeznaczane są na konkretnego cele według tytułów i rozdziałów.
-

Zasada należytego zarządzania finansami

- Obliguje instytucje wspólnotowe oraz państwa członkowskie do dbałości o prawidłowe wykonanie budżetu.
  - Środki powinny być wykorzystywane w sposób oszczędny, wydajny i skuteczny.
-

Zasada przejrzystości

- Przewiduje publikację szczegółowego projektu budżetu oraz sprawozdania z jego wykonania.
  - Dokumenty te są jawne i podlegają publikacji w Dzienniku Urzędowym UE.
-

Zasoby własne

- Łączna kwota zasobów własnych przydzielonych Unii na pokrycie rocznych środków na płatności nie powinna przekroczyć 1,40% sumy DNB wszystkich państw członkowskich

(Decyzja Rady 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom)

Główne źródła finansowania budżetu UE:

- Tradycyjne zasoby własne
  - Zasoby własne oparte na VAT
  - Zasoby własne oparte na DNB
  - Zasoby własne oparte na tworzywach sztucznych
-
- Zob. więcej https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/how-eu-budget-financed_pl
-

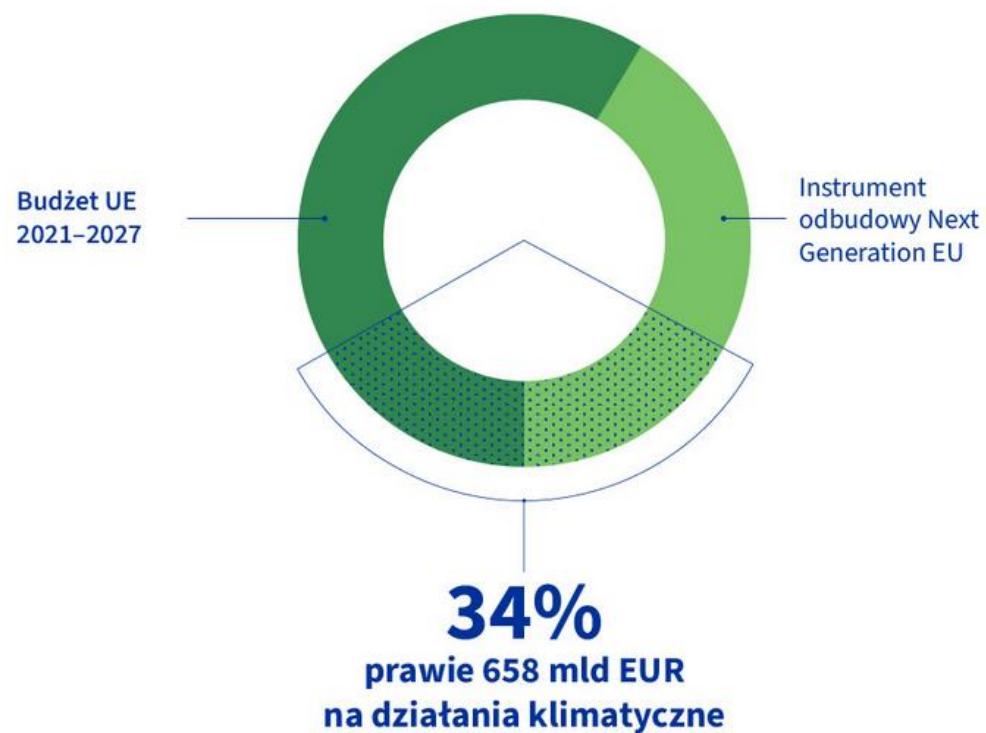
Budżet na lata 2021–2027 wraz z funduszem odbudowy NextGenerationEU wynosi około 2 bln euro w cenach bieżących. Wydatki z budżetu UE można podzielić na siedem kategorii:

- jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa
  - spójność, odporność i wartości
  - zasoby naturalne i środowisko
  - migracja i zarządzanie granicami
  - bezpieczeństwo i obrona
  - sąsiedztwo i świat
  - europejska administracja publiczna
-
- Zob. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/budget/how-eu-budget-spent_pl

Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021-2027

Dział	WRF	NextGenerationEU
1. Jednolity rynek, innowacje i technologie cyfrowe	149,5 mld EUR	11,5 mld EUR
2. Spójność, odporność i wartości	426,7 mld EUR	776,5 mld EUR
3. Zasoby naturalne i środowisko	401 mld EUR	18,9 mld EUR
4. Migracja i zarządzanie granicami	25,7 mld EUR	-
5. Bezpieczeństwo i obrona	14,9 mld EUR	-
6. Sąsiedztwo i świat	110,6 mld EUR	-
7. Europejska administracja publiczna	82,5 mld EUR	-
RAZEM WRF	1 210,9 mld EUR	806,9 mld EUR

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_pl

w tym **275,7 mld EUR** z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności
oraz **93,5 mld EUR** z Funduszu Spójności
i Funduszu Rozwoju Regionalnego

Jak UE finansuje drogę do neutralności klimatycznej?

Więcej zob.

<https://www.consilium.europa.eu/pl/infographics/financing-climate-transition/>

Budżet UE na lata 2028–2034

Co nowego przewiduje projekt budżetu?

- **Komisja Europejska zaproponowała pięć nowych źródeł dochodów UE, zwanych zasobami własnymi. Są to:**
  - unijny system handlu uprawnieniami do emisji
  - mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO2
  - niezebrane e-odpady
  - akcyzę od wyrobów tytoniowych
  - wkłady od dużych przedsiębiorstw działających na jednolitym rynku

Dziękuję za uwagę!